

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Petra Hluštíka, Ph. D. ve věci

žalobce: **AGROTRADE, a. s.. IČO 26729270**
sídlem Lopatecká 223/13, 147 00 Praha 4 - Podolí
zastoupen advokátem JUDr. Petrem Šťovíčkem, Ph. D.
sídlem Malostranské nám. 5/28, 118 00 Praha 1 -Malá Strana

proti
žalovanému: **Dopravní a energetický stavební úřad**
sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, 110 00 Praha 1

za účasti osoby
zúčastněné na řízení: **Ředitelství silnic a dálnic, s. p.**
sídlem Čerčanská 2023/12, 140 00 Praha 4
zastoupená advokátem JUDr. Lukášem Klicperou
sídlem Uruguayská 380/17, 120 00 Praha 2 - Vinohrady

o žalobě proti mezitímnímu rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 11. 2025, č. j. DESU/031/026959/25, ve věci omezení vlastnického práva zřízením věcného břemene

takto:

Shodu s prvopisem potvrzuje

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se včas podanou žalobou domáhá zrušení výše nadepsaného rozhodnutí žalovaného, kterým žalovaný omezil vlastnické právo žalobce k pozemku parc. č. 1790/1 v k. ú. Uhřetěves, a to zřízením věcného břemene z důvodu uskutečnění přeložky nadzemního vedení 22 kV, SO 410.4, v rámci realizace stavby „Silniční okruh kolem Prahy, stavba 511 Běchovice – dálnice D1“ (dále jen „SOKP“) a stanovil lhůtu 4 let od právní moci rozhodnutí pro zahájení uskutečňování účelu vyvlastnění.
2. Žalobce v žalobě uplatnil následující námitky.

A) Systémová podjatost vyvlastňovacího úřadu – žalobce připomněl, že v průběhu správního řízení vznesl námitku systémové podjatosti, když podle něj existovaly pochybnosti o nestrannosti vyvlastňovacího úřadu. V té souvislosti připomněl, že žalovaný je organizační složkou Ministerstva dopravy (dále jen „MD“), které jej zřídilo a personálně i věcně řídí. Zároveň je Ministerstvo dopravy zřizovatelem Ředitelství silnic a dálnic, s. p. (dále jen „ŘSD“), které je hlavním investorem a faktickým provozovatelem stavby SOKP 511. Předmětné vyvlastňovací řízení se bezprostředně dotýká jak zájmů MD, tak ŘSD. Podle žalobce se jedná o *učebnicový* případ systémové podjatosti; připomněl přitom závěry usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 11. 2012, č. j. 1 As 89/2010-110.

B) Nesplnění zákonných podmínek pro vyvlastnění – žalobce namítá, že v projednávaném případě nebylo prokázáno, že zamýšleného účelu nelze dosáhnout bez vyvlastnění jeho práv. Považuje za nedostatečný závěr žalovaného, že dálnice je v kolizi s vedením. Nebylo podle žalobce zkoumáno, zda by nešlo přeložku vedení provést jinak, popř. zda by kolizi se sítí nebylo možno eliminovat úpravou samotné stavby dálnice. Vyvlastnitel ani žalovaný nepředložili žádnou technickou studii či variantní posouzení prokazující, že přeložka musí vést právě přes pozemek žalobce.

Žalovaný pouze poukázal na existenci územního rozhodnutí a § 3 odst. 7 zák. č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby strategické infrastruktury (dále jen „zákon o urychlení výstavby“). Uvedené ustanovení nesmí podle žalobce vést k rezignaci na zkoumání nezbytnosti vyvlastnění. Územní rozhodnutí z 30. 7. 2020 řeší umístění stavby SOKP 511 a zřejmě i přeložek technické infrastruktury v území, nicméně negarantuje automaticky splnění podmínky, že zájmy vlastníků dotčených pozemků nelze řešit šetrněji. Žalobce poukázal, že v době územního řízení nebyl účastníkem a neměl možnost se k možným variantám vyjádřit.

Vyvlastňovací úřad neprovedl žalobcem navržený důkaz znaleckým posudkem a odmítl se možností alternativy zabývat a porušil § 50 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“). Samotná existence veřejně prospěšné stavby ještě neznamená, že každý zásah do soukromých práv je automaticky nutný.

- C) Vyvlastnění nebylo provedeno v nejmenším nutném rozsahu a není zajištěna plná náhrada za dotčený pozemek – žalobce namítl, že postup vyvlastnitelů i schválený rozsah omezení vlastnického práva obcházejí princip proporcionality a úplné náhrady. Podle žalobce v jeho případě se jedná o značný zásah, když nebude zasažena jen plocha přímo dotčená patkami stožárů, ale bude ovlivněno i širší okolí stavby, když podle projektových podkladů vznikne kolem vedení ochranné pásma o šířce 7 m na každou stranu; v této zóně je omezeno využití pozemků. To znamená zatížení výrazně větší části pozemku, než jaká je zahrnuta do vyvlastnění. Podle žalobce zvolil vyvlastnitel zřízení služebnosti zřejmě proto, aby nemusel hradit plnou hodnotu pozemku, když namísto odnětí vlastnického práva zaplatí jen jednorázovou odměnu za vyvlastnění. Postup vyvlastnitelů sice odpovídá dikci § 25 odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., energetického zákona (dále také jen „energetický zákon“), nicméně v konkrétních okolnostech vede k popření zásady úplné náhrady za vyvlastnění.

Přítomnost stožárů a drátů vysokého napětí snižuje hospodářskou a užitnou vlastnost i okolních částí pole žalobce. Znalec vyvlastnitelů se těmito efekty vůbec nezabýval.

Vyvlastnitel získal jen minimální právní titul, ale ve skutečnosti omezuje žalobce ve výkonu práva k mnohem větší části pozemku. Takový postup žalobce považuje za zneužití práva. Namísto odkoupení nezbytné části pozemku s odpovídající vyšší náhradou byla zvolena levnější varianta služebnosti, ovšem na úkor žalobce. Podle žalobce nelze připustit, aby sám vyvlastnitel určoval rozsah práv, který mu postačí, bez ohledu na dopady vlastníka. Žalovaný sám měl z úřední činnosti posoudit, zda navržených 121 m² skutečně představuje nejmenší nutný rozsah omezení, nebo zda nemá být větší nebo menší.

- D) Nezhoditelná vada nabídkového procesu – vadné ocenění a nesplnění povinnosti seriózní

nabídky

Žalobce namítl, že vyvlastnitel nesplnil zákonnou povinnost pokusit se s vyvlastňovaným dobrovolně dohodnout, neboť žalobci nepředložil řádnou nabídku na získání potřebných práv k pozemku. Ačkoli předložil formálně návrh smlouvy o zřízení věcného břemene a přiložil znalecký posudek, obsah této nabídky byl natolik vadný a pro žalobce nevýhodný, že jej nebylo možno přijmout. Předložil totiž znalecký posudek Ing. Jiřího Šnejdra ze dne 16. 10. 2024, který stanovil jednorázovou náhradu za zřízení věcného břemene. Tento posudek byl podle žalobce nesprávný, neúplný a v době rozhodování již neaktuální. Posudek ocenil věcné břemeno částkou 82,60 Kč/m², která neodpovídá tržní hodnotě dotčeného práva. Během roku 2025 došlo k výraznému nárůstu cen. Vyvlastnitel však předložil pouze prohlášení posudku. Posudek navíc nezohlednil znehodnocení zbývajících částí pozemku ochranným pásmem a omezeními provozu zemědělské činnosti. Podle žalobce vyvlastnitel zvolil tento postup, který nevedl ke spravedlivé dohodě, ale směřoval k rychlému vyvlastnění. Nebyl tak naplněn smysl zákona.

- E) Předčasnost vyvlastnění – nevyřešené související otázky

Podle žalobce nebylo v době vydání postaveno na jisto, že účel vyvlastnění bude moci být uskutečněn. Ze správního spisu vyplývá, že vyvlastnitel nepředložil samostatné

stavební povolení ani jiné veřejnoprávní povolení pro předmětnou přeložku 22 kV; argumentoval tím, že přeložka je součástí stavby SOKP 511 a byla zanesena do územního rozhodnutí z roku 2020. Není však zřejmé, zda pro samotnou přeložku není zapotřebí také samostatné povolení podle energetického zákon nebo podle stavebního zákona. Žalovaný pouze konstatoval, že existence samostatného povolení není třeba, neboť je vše zahrnuto v územním rozhodnutí. S tím však žalobce nesouhlasí, když územní rozhodnutí samo o sobě nepostačuje k realizaci stavby.

Podobně žalobce namítal, že ve spise chybí klíčové souhlasy dotčených orgánů, bez nichž nemusí být realizace možná či legální.

3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě k jednotlivým žalobním námitkám uvedl následující. Pokud se týče námitky systémové podjatosti, předně odkázal na usnesení MD ze dne 3. 10. 2025, kterým byla uvedená námitka posouzena a dále zdůraznil, že systémová podjatost přichází v úvahu pouze při rozhodování orgánu územního samosprávních celku v přenesené působnosti, kdy existuje zájem tohoto celku. Vyvlastňovací úřad a jeho úřední osoby nemají na vyřízení věci jiný zájem než ten, aby postupovali zákonně, věcně správně, hospodárně a v souladu s veřejným zájmem.
4. K námitce nezbytnosti vyvlastnění žalovaný zdůraznil, že zpochybnění nezbytnosti přeložky, resp. jejího jiného umístění, je svou povahou námitkou proti pravomocnému územnímu rozhodnutí ze dne 30. 7. 2022. Připomněl přitom, že podle § 3 odst. 7 zákona o urychlení výstavby platí, že v řízení o vyvlastnění se nepřihlíží k námitce vyvlastňovaného požadující změnu stavby, pokud by taková změna byla v rozporu s územním rozhodnutím, společným povolením nebo rozhodnutím o povolení záměru. Předmětná přeložka je součástí stavby schválené předmětným územním rozhodnutím.
5. O tom, zda je možné ve vyvlastňovacím řízení přezkoumávat alternativní trasy vedení stavby, pojednával již vícekrát NSS, přičemž z jeho závěrů vyplývá, že je to přípustné pouze ve výjimečných případech, a to pouze tehdy, je-li takový požadavek dostatečně konkrétní, resp. existence dalších možných alternativ plyne z předložené projektové dokumentace. Uvedl přitom konkrétní příklady rozhodovací praxe NSS. Zdůraznil především, že žalobce v rámci vyvlastňovacího řízení ani v podané žalobě neprokázal existenci jiné konkrétní trasy přeložky, ani neoznačil žádný konkrétní podklad, z něhož by takováto možnost vyplývala. Žalovaný je vázán pravomocným územním rozhodnutím, které stanoví konkrétní trasu stavby a určuje, přes které pozemky má být stavba realizována. Pokud tak měl žalovaný námitky k vedení trasy nebo k variantám řešení, měl je uplatnit ve správním řízení. Nadto, přeložka je ve smyslu § 1 odst. 2 písm. a) zákona o urychlení výstavby stavbou související se stavbou dálnice.
6. Pokud se týče námitky rozsahu vyvlastnění, zdůraznil žalovaný, že ochranné pásmo vzniká vždy v jiný okamžik než věcné břemeno, a to na základě zákona - v projednávaném případě se tak stalo v souladu s § 46 odst. 1 energetického zákona již nabytím právní moci územního rozhodnutí ze dne 30. 7. 2020, a to dnem 30. 6. 2022. V případě rozhodování o vyvlastnění nemůže být plocha ochranného pásma vedení zahrnuta v ploše nezbytného věcného břemene, a tedy ani reflektována v náhradě za vyvlastnění. Znalecké ocenění věcných břemen vychází z vyhlášky Ministerstva financí č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (dále také jen „oceňovací vyhláška“), která udává cenu včetně podpěrných bodů.

Shodu s prvopisem potvrzuje

7. Rozsah vyvlastnění je v projednávané věci přísně vymezen zákonným požadavkem daným § 25 odst. 4 energetického zákona, podle kterého je vyvlastnitel povinen zřídit věcné břemeno, což samo o sobě představuje nižší míru zásahu do vlastnického práva. Nadto žalobce o rozšíření vyvlastnění podle § 4 odst. 3 zákona č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění (dále také jen „zákon o vyvlastnění“) řádně nepožádal ani v předložených námitkách ani na ústním jednání. Pokud se týče proporcionality vyvlastnění, touto se žalovaný zabýval na str. 14-16 napadeného rozhodnutí.
8. K námitce nesplnění nabídkové povinnosti žalovaný zdůraznil, že z předložené korespondence dohodovacího procesu je jasné patrné, že vyvlastnitel několikrát věcně reagoval na připomínky žalobce, avšak obě strany se neshodly na výši náhrady za zřízení věcného břemene, i když byla žalobci nabízena paušální částka 10 000 Kč a i několikanásobek hodnoty věcného břemene zjištěné soudním znalcem. Znalecký posudek předložený vyvlastnitelem byl jako jediný podklad pro určení náhrady za vyvlastnění, když žalobce žádný vlastní znalecký posudek nepředložil. Posudek byl sice vyhotoven v roce 2024, nicméně žalovanému bylo vyvlastnitelem předloženo prohlášení znalce o platnosti znaleckých posudků pro rok 2025. Pokud žalobce namítá, že znalec neprovedl prohlídku v místě vyvlastnění, není to pravdou, když znalec prohlídku provedl dne 15. 7. 2024.
9. Žalovaný nesouhlasí ani s námitkou, že napadené rozhodnutí je předčasné. Vyvlastnění bylo navrhováno v souladu s pravomocným územním rozhodnutím ze dne 30. 7. 2020 za účelem uskutečnění stavby jako veřejně prospěšné stavby, přičemž provedení přeložky je nezbytnou podmínkou pro realizaci stavby, neboť stavba je v kolizi se stávající distribuční soustavou elektřiny, jejímž provozovatelem je vyvlastnitel a která má být i po realizaci stavby silničního okruhu využívána.
10. Osoba zúčastněná na řízení navrhla, aby soud žalobu zamítl. K námitce systémové podjatosti uvedla, že tato je podle ní vnitřně rozporná a jediným přijatelným vysvětlením je, že není vůbec myšlena vážně a je pouze obstrukčním mechanismem. K otázce alternativy vedení upozornila, že žalobce byl účastníkem územního řízení a nevzněl v něm žádné námitky. Stanoviska dotčených orgánů pak nejsou pro dané řízení relevantní. K otázce rozsahu věcného břemene shodně s žalovaným odkázala na § 25 odst. 4 energetického zákona a připomněla nemožnost zřídit věcné břemeno v rozsahu ochranného pásma. Stran vadného ocenění zdůraznila, že žalobce nepředložil sám v řízení oponentní znalecký posudek.

Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Ve věci rozhodl v souladu s § 51 s. ř. s. bez nařízení jednání.
12. Krajský soud se nejprve zabýval námitkou systémové podjatosti žalovaného. Žalobce svou námitku odůvodnil tím, že žalovaný je organizační složkou MD, které jej zřídilo a personálně jej řídí, přičemž zároveň MD zřizuje státní podnik ŘSD, jenž je hlavním a faktickým investorem a prosazovatelem stavby SOKP 511. Předmětné vyvlastňovací řízení se bezprostředně dotýká zájmů jak MD, tak ŘSD. Žalovaný tak podle žalobce rozhoduje o věci, na které má jeho zřizovatel přímý institucionální zájem.

Shodu s prvopisem potvrzuje

13. Krajský soud o věci uvážil optikou dlouhodobé a ustálené judikatury NSS následovně.
14. Podle § 14 odst. 1, 2 správního řádu, každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu, o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit. Úřední osoba není vyloučena podle odstavce 1, pokud je pochybnost o její nepodjatosti vyvolána jejím služebním poměrem nebo pracovněprávním nebo jiným obdobným vztahem ke státu nebo k územnímu samosprávnému celku.
15. Otázkou rizika systémové podjatosti se zabýval NSS v usnesení rozšířeného senátu ze dne 20. 11. 2012, č. j. 1 As 89/2010 – 119, Sb.NSS č. 2802/2013. Ten uzavřel, že *„Rozhoduje-li orgán územního samosprávného celku ve správním řízení ve věci, která se týká zájmu tohoto územního samosprávného celku, je důvodem pochyb o nepodjatosti úřední osoby dle § 14 odst. 1 správního řádu její zaměstnanecký poměr k územnímu samosprávnému celku tehdy, je-li z povahy věci či jiných okolností patrné podezření, že v důsledku tohoto zaměstnaneckého poměru by mohl být její postoj k věci ovlivněn i jinými než zákonnými hledisky.“*
16. I následná judikatura NSS (srov. např. rozsudek NSS ze dne 2. 8. 2023, č. j. 6 As 52/2023-127) vychází z toho, že služební, pracovní či jiný obdobný vztah úřední osoby ke státu nebo územnímu samosprávnému celku sám o sobě nezpůsobuje vyloučení této osoby ve věci, v níž má stát či územní samosprávní celek vlastní zájem. Vyvolává však tzv. systémové riziko podjatosti úřední osoby, a je tak signálem ke zvýšené opatrnosti a „podezřívavosti“ při posuzování pochybností o její nepodjatosti. Důvodem vyloučení úřední osoby jsou však teprve takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že zájem státu či územního samosprávného celku může být v dané věci prosazován právě prostřednictvím vztahu ekonomické závislosti úřední osoby na jejím zaměstnavateli. Novelu § 14 odst. 2 správního řádu je třeba chápat jako posílení důrazu právě na tyto přistupující okolnosti.
17. Obdobně v rozsudku ze dne 29. 1. 2025, č. j. 1 As 146/2024-93, Sb.NSS č. 4669/2025 NSS zdůraznil, že *„Systémová podjatost vystupujících úředních osob není dána samotnou existencí zaměstnaneckého či jiného obdobného poměru, ale pouze v případě překročení kritické míry systémového rizika. Zaměstnanecký či obdobný poměr je však signálem ke zvýšené opatrnosti a „podezřívavosti“, k němuž musí přistoupit další skutečnosti, které způsobí překročení oné kritické míry systémového rizika podjatosti....Právní úprava vychází z toho, že nebezpečí ovlivnění nežádoucím vztahem je třeba aktivně předcházet tak, aby k tomu pokud možno nikdy nedošlo, a proto připouští, že v některých případech bude z výkonu pravomoci v konkrétní věci vyloučena i osoba, o níž není ani jisté, že u ní nežádoucí vztah existuje. Zákon tedy nevyžaduje jistotu ani přiměřenou pravděpodobnost existence nežádoucího vztahu; dostačuje již, jestliže o nepodjatosti lze pochybovat (rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2024, č. j. 9 As 184/2024-163, bod 49; nález ÚS ze dne 30. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 1/19, č. 139/2020 Sb. ÚS, bod 39).*

...Při zkoumání podjatosti je nutno vycházet nikoliv ze subjektivního přesvědčení účastníků řízení či rozhodující osoby o její podjatosti, či naopak nestrannosti, nýbrž z existence objektivních okolností, které jsou způsobilé vyvolat oprávněné pochybnosti o nezáujatosti této osoby v konkrétním případě. Současně však nejde pouze o to, jak se tyto okolnosti jeví účastníkům řízení nebo rozhodující osobě. Podstatné je také objektivní „zdání nestrannosti“, tj. to, jak by se nestranné rozhodování jevílo nezaujatému vnějšímu pozorovateli. Taková úvaha pak musí vycházet z

Shodu s prvopisem potvrzuje

hmotněprávního rozboru skutečností, které k pochybnostem o nestrannosti rozhodující osoby vedly (viz nálezy ÚS ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, č. 127/1996 Sb. ÚS; ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, č. 98/2001 Sb. ÚS; nebo ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05, č. 42/2007 Sb. ÚS; tato judikatura se vyvinula zejména v souvislosti s podjatostí soudců, její závěry lze nicméně vztáhnout na zkoumání podjatosti obecně, srov. rozsudek NSS ze dne 6. 10. 2015, čj. 6 As 252/2014-47, bod 28). Ostatně Evropský soud pro lidská práva dospěl k závěru, že při posouzení nestrannosti hraje významnou roli také to, jak případ působí navenek, jelikož „nestačí jen, aby bylo spravedlnosti učiněno zadost, musí jí být viditelně učiněno zadost“ (rozsudek ze dne 9. 2. 2012, Kinský proti České republice, stížnost č. 42856/06, bod 85).“

18. Z § 14 odst. 1, 2 správního řádu a citované judikatury je třeba především učinit závěr, že nelze *automaticky* dovodit podjatost celého správního orgánu z důvodu tzv. systémové podjatosti, ale je třeba vždy posoudit jednotlivé okolnosti, které by mohly vést k podjatosti konkrétních úředních osob takového orgánu, byť v případě vyloučení všech oprávněných úředních osob může dojít k důvodům, pro které daný orgán nebude moci ve věci rozhodovat.
19. Žalobce přitom netvrdí žádné konkrétní skutečnosti, které by mohly vést k závěru o podjatosti konkrétních úředních osob žalovaného. K otázce rizika systémové podjatosti pouze obecně poukazuje na skutečnost, že podle něj byl žalovaný zřízen MD a ŘSD jako státní podnik také a předmětné vyvlastňovací řízení se bezprostředně dotýká zájmů jak MD, tak ŘSD.
20. Uvedené námitky jsou podle krajského soudu pouze odrazem subjektivního vnímání této problematiky žalobcem. Nejedná se však v žádném případě ve smyslu shora uvedeného o objektivní okolnosti, které by mohly nasvědčovat tomu, že zájem státu může být v dané věci prosazován právě prostřednictvím vztahu ekonomické závislosti úřední osoby na jejím zaměstnavateli; takové skutečnosti žalobce ani netvrdí. Obecné konstatování, že MD má ve věci stejný zájem jako ŘSD takovou objektivní okolností nejsou.
21. Není také pravdou, že by žalovaný byl zřízen MD. Z § 17 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavebního zákona (dále jen „nový stavební zákon“) vyplývá, že žalovaný byl (tímto zákonem) zřízen jako správní úřad s celostátní působností ve věcech stavebního řádu, který je podřízen Ministerstvu dopravy.
22. Krajský soud tedy uzavírá, že námitka systémové podjatosti žalovaného není důvodná.
23. Pokud se jedná o námitku nesplnění zákonných podmínek pro vyvlastnění, je třeba uvést následující.
24. Krajský soud primárně při úvahách o této námitce vyšel z judikatury NSS poskytující oporu pro závěr, že v rámci vyvlastňovacího řízení není prostor pro posuzování, zda existují alternativní varianty řešení stavebního záměru a pokud měl vlastník pozemků námitky vůči trase stavby, měl je uplatnit v územním řízení (viz rozsudek NSS ze dne 11. 10. 2017, čj. 1 As 361/2016-75, odst. 34, proti němuž směřující ústavní stížnost Ústavní soud odmítl usnesením ze dne 16. 1. 2018, sp. zn. I. ÚS 4/18, jako zjevně neopodstatněnou). Lze dodat, že stejný závěr plyne též z rozsudků NSS ze dne 29. 8. 2017, čj. 8 As 187/2016-51, a ze dne 11. 8. 2021, čj. 2 As 317/2020-41.
25. Krajský soud si je přitom vědom toho, že shora citované závěry byly v jeho judikatuře již také modifikovány v tom smyslu, že je třeba se i v rámci vyvlastňovacího řízení zabývat Shodu s prvopisem potvrzuje

požadavkem vlastníka pozemků na alternativní vedení trasy (stavby), jestliže je jeho požadavek dostatečně konkrétně zdůvodněn, resp. existence dalších možných alternativ plyne z předložené projektové dokumentace (viz rozsudky NSS ze dne 8. 10. 2020, čj. 6 As 171/2020-66, č. 4118/2021 Sb. NSS, a ze dne 24. 11. 2021, čj. 10 As 365/2021-94). V daných věcech se nicméně jednalo o „poměrně neobvyklou skutkovou situaci“. Jak v posledně zmiňovaném rozsudku Nejvyšší správní soud dále výslovně vysvětlil, „*nešlo tu ... o to, že by žalobci (aby se vyhnuli vyvlastnění) přišli s laickým tvrzením, podle něž by obchvat mohl vést jinudy – jedno kudy, ale v každém případě mimo jejich pozemky. Naopak žalobci poukazovali na to, že tu byla zpracována variantní projektová dokumentace s odlišným vedením trasy obchvatu, a to nikoli z jejich popudu, ale z podnětu vyvlastnítele*“. K tomu, aby však soud v nynější věci mohl vůbec uvažovat o aplikaci takových závěrů modifikujících judikaturu, bylo by nutné nejen to, aby uplatněné námitky ve vyvlastňovacím řízení byly dostatečně konkrétní a kvalifikované, ale současně aby takové námitky proti trase stavby vlastník pozemku vznesl v rámci koncentrační lhůty stanovené v § 22 odst. 2 zákona o vyvlastnění (viz rozsudek NSS ze dne 17. 6. 2021, čj. 7 As 70/2021-29).

26. Žalobce ve vyvlastňovacím řízení však v tomto smyslu konkrétní námitku proti trase vedení neuplatnil. Nadto konkrétní námitku alternativního vedení nevznesl ani v žalobě, pouze namítl, že vyvlastnitel ani žalovaný nepředložili technickou studii či variantní posouzení vedení trasy. Taková námitka však s ohledem na shora uvedené nemůže být důvodná. Lze uzavřít, že žalovaný nepochybil, pokud se variantním posouzením blíže nezabýval a neprovedl žalobcem obecně navržené důkazy provedení odborné expertizy či znalecké posudky na uvedenou problematiku.
27. Krajský soud dále neshledal důvodnou ani námitku týkající se rozsahu vyvlastnění.
28. Především lze odkázat na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí, ve kterém se žalovaný prakticky shodnou námitkou zabýval na str. 14 – 17. Krajský soud dále doplňuje, že o rozšíření vyvlastnění směřující k odnětí vlastnického práva k předmětným nemovitostem sám žalobce ve vyvlastňovacím řízení nepožádal (§ 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění), přičemž žalovaný byl primárně vázán rozsahem návrhu na vyvlastnění učiněným vyvlastnítelem.
29. Úvahy žalobce stran důvodů, pro které vyvlastnitel zvolil zřízení věcného břemene proto, aby nemusel hradit plnou cenu pozemku, krajský soud považuje v projednávané věci za ryze spekulativní.
30. Podle soudu vyvlastnitel i žalovaný postupovali v souladu s energetickým zákonem, který v § 25 odst. 4 zakotvuje povinnost zřízení věcného břemene. Existence ochranného pásma elektrického vedení je přitom v dané věci vázána na pravomocné územní rozhodnutí a nemá vliv na rozsah zřízení věcného břemene. Krajský soud se ztotožňuje se žalovaným, že předmětem rozhodování ve vyvlastňovacím řízení nemůže být ani existence ani rozsah ochranného pásma, v době rozhodování žalovaného nadto již existujícího.
31. Krajský soud má za to, že v projednávané věci postupoval žalovaný na podkladě návrhu vyvlastnítele zcela v souladu s principem nezbytného rozsahu omezení vlastnického práva.
32. Nedůvodné jsou také námitky žalobce směřující k vadě nabídkového procesu. V té souvislosti je třeba zdůraznit, že, ostatně jako i ostatní žalobní námitky, soud tyto námitky podrobil přezkumu právě a jen optikou žalobních bodů; je přitom třeba vycházet ze závěrů

Shodu s prvopisem potvrzuje

rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, podle kterých „Míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod - byť i vyhovující - obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta.“

33. Žalobce v žalobě pouze obecně tvrdí, že vyvlastnitel nepředložil žalobci řádnou nabídku na získání potřebných práv k pozemku, přičemž ačkoli formálně předložil návrh smlouvy o zřízení věcného břemene a přiložil znalecký posudek, byl obsah této nabídky natolik vadný a pro žalobce nevýhodný, že ji nebylo možno přijmout. Znalecký posudek žalobce označil za věcně nesprávný, neúplný a v době rozhodování žalovaného již neaktuální. Žalobce nebyl podle něj motivován uzavřít smlouvu, když nabídnutá náhrada byla pro něj neadekvátní. Žalovaný se měl na podkladě námitek žalobce této vadě věnovat.
34. Žalobce však již nijak nekonkretizuje, v čem byl obsah nabídky vyvlastnitelů vadný a v čem byl znalecký posudek k návrhu na uzavření smlouvy o zřízení věcného břemene věcně nesprávný a neúplný. Není ovšem úkolem soudu, aby za žalobce domýšlel konkretizaci jeho námitek.
35. Optikou vznesených námitek krajský soud po seznámení s obsahem znaleckého posudku, který je obsahem správního spisu, musí konstatovat, že znalecký posudek je srozumitelný, přesvědčivý a úplný a nevykazuje znaky nesprávnosti.
36. Pokud se týče otázky (ne)výhodnosti učiněné nabídky, nemůže se k tomuto soud s ohledem na absenci konkrétních námitek žalobce vyjádřit.
37. Namítal-li žalobce, že prohlášení o platnosti posudku pro rok 2025 nemá „žádnou důkazní hodnotu“, nelze této námitce přisvědčit. Žalobce opět nijak nespecifikuje, z jakého důvodu není možné vycházet pro účely předmětného vyvlastňovacího řízení z prohlášení znalce o platnosti závěrů posudku, přičemž krajskému soudu takové důvody zřejmé nejsou.
38. Skutečnost, že znalec nezohlednil v rámci ocenění znehodnocení části pozemku ochranným pásmem, také není pro účely vyvlastňovacího řízení relevantní. Jak soud vysvětlil výše, ochranné pásmo elektrického vedení nebylo předmětem vyvlastnění a logicky tak nemůže být ani předmětem ocenění náhrady za zřízení věcného břemene.
39. Nedůvodné jsou také poslední žalobní námitky žalobce, že napadené rozhodnutí je předčasné, když v době vydání nebo postaveno najisto, že účel vyvlastnění bude moci být uskutečněn.
40. Krajský soud v této souvislosti musí zdůraznit, že předmětná přeložka, pro kterou bylo realizováno vyvlastnění, je jako stavba pod názvem „SO 410.4 přeložka nadzemního vedení 22 kV (PRE) Uhřetěves v km 69,85 - v místě křížení s SO 101 bude provedena výměna bodů č. 2703 a 2706 za rohové stožáry a vedení v nové trase (4 nové stožáry). Délka přeložky bude cca 400 m“ součástí staveb umístěných územním rozhodnutím Městské části Praha 22 ze dne 30. 7. 2020, č. j. P22 7892/2020 OV 04; tato stavba je uvedena na str. 13 předmětného rozhodnutí (jak lze zjistit z obsahu správního spisu v této věci).

41. Je přitom namístě připomenout, že stavby distribuční soustavy v elektroenergetice nevyžadovaly podle § 103 odst. 1 písm. f), bod 5 zákona č. 183/2006 Sb., stavebního zákona (dále také jen „starý stavební zákon“) stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu. K realizaci těchto staveb tak není potřeba stavebního povolení, jak namítá žalobce.
42. Jakkoli bylo územní rozhodnutí vydáno za účinnosti starého stavebního zákona, v souladu s § 330 odst. 6 nového stavebního zákona *pravomocné územní rozhodnutí o umístění stavby vydané v územním řízení, v územním řízení s posouzením vlivů na životní prostředí anebo ve zjednodušeném územním řízení, účinný územní souhlas, účinná veřejnoprávní smlouva a vydaný regulační plán nahrazující územní rozhodnutí o umístění stavby se považují za rozhodnutí v části věci v řízení o povolení záměru podle tohoto zákona, pokud jimi byl umístěn záměr vyžadující povolení podle tohoto zákona. Pravomocné územní rozhodnutí o umístění stavby vydané v územním řízení anebo ve zjednodušeném územním řízení a účinný územní souhlas a účinná veřejnoprávní smlouva nahrazující územní rozhodnutí o umístění stavby se považují za povolení podle tohoto zákona, pokud tyto záměry nevyžadovaly podle dosavadních právních předpisů stavební povolení nebo ohlášení.*
43. Je tedy zjevné, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí nebylo pro realizaci záměru předmětné přeložky potřeba stavebního ani jiného povolení.
44. Zcela mimo rámec vyvlastňovacího řízení jsou námitky žalobce směřující do absence stanovisek dotčených orgánů – tato námitka mohla být žalobcem uplatněna v územním řízení, jehož byl žalobce účastníkem, jak je ostatně zcela zřejmé ze str. 31 předmětného územního rozhodnutí Městské části Praha 22 ze dne 30. 7. 2020, č. j. P22 7892/2020 OV 04.

Závěr a náklady řízení

45. Jelikož krajský soud neshledal žalobní námitky důvodnými, žalobu zamítl jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.
46. V řízení byl plně procesně úspěšný žalovaný, kterému v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. vzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že podle obsahu spisu žalovanému žádné náklady řízení nad běžnou úřední činnost nevznikly, soud žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.
47. Pokud se týče náhrady nákladů osoby zúčastněné na řízení, je třeba připomenout, že s účinností od 1. 1. 2026 podle § 60 odst. 5 s. ř. s. platí, že osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu nákladů řízení vůči neúspěšnému žalobci, pokud bránila své právo, které jí vyplývalo z rozhodnutí nebo jiného úkonu napadeného žalobou. V ostatních případech má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných může jí soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení.
48. Tato úprava se však použije ve smyslu čl. XI bod 2, přechodných ustanovení zákona č. 314/2025 Sb. až na řízení zahájená po 1. 1. 2026. Žaloba v nynější věci však byla podána dne 29. 12. 2025 a tímto dnem bylo zahájeno řízení.
49. Podle § 60 odst. 5 s. ř. s. ve znění účinném do 31. 12. 2025 platilo, že osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných může jí soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje

50. Osobě zúčastněné na řízení nebyla v tomto řízení uložena žádná povinnost a krajský soud neshledal žádné důvody zvláštního zřetele hodné, pro které by bylo na místě osobě zúčastněné právo na náhradu nákladů řízení přiznat. Proto soud osobě zúčastněné právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 26. března 2026

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje